

Til skoleeiere/rektorer
i grunnskolen, den videregående skole
og friskoler

Saksb.: Gunn Skjerve
e-post: fmnogus@fylkesmannen.no
Tlf: 75531677
Vår ref: 2017/3845
Deres ref:
Vår dato: 19.06.2017
Deres dato:
Arkivkode: 630

Endringer i opplæringsloven kapittel 9a

Stortinget har gjort vedtak om endringer i opplæringsloven og friskoleloven gjeldende fra 1. august 2017.

Endringene gjelder kapittel 9a. Hensikten er å sikre at elevene får et trygt og godt skolemiljø. Mobbing skal ikke skje, det skal nytte å si fra og regelverket skal virke for elevene.

Det nye kapitlet har fått en lovfestet nulltoleranse mot mobbing. Det innebærer at alle ansatte ved skolen har fått et skjerpet ansvar for å sikre et trygt og godt skolemiljø. Skolene har fått en **aktivitetsplikt** som innebærer fem delplikter:

1. Plikt til å følge med og fange opp
2. Plikt til å gripe direkte inn
3. Plikt til å varsle skolens ledelse
4. Plikt til å undersøke
5. Plikt til å sette inn tiltak

Skolens oppgave

Dette betyr at når skolene får henvendelser eller mistanke om krenkelser eller mobbing, skal de straks ta tak i saken for å gjenopprette et trygt og godt skolemiljø. Dersom det går mer enn fem – 5 – dager uten at tiltak blir iverksatt, kan elever/foreldre henvende seg direkte til Fylkesmannen. Skolene skal ikke lenger bruke tid på å utforme enkeltvedtak. Skolen må ha rutiner for hvordan de vil handle for å ivareta elevenes rettigheter, og sørge for at de dokumenterer sin **aktivitetsplikt**.

Vi ber skoleeiere og skoleledere forberede seg på de praktiske tiltak som er nødvendige fra skolestart høsten 2017. Endringene må gjøres godt kjent for personalet ved alle skoler, samt at elever og foreldre må bli underrettet om sine rettigheter.

Fylkesmannens nye rolle

Fylkesmannen er fra og med 1. august førstestans i saker som omhandler elevenes skolemiljø. Det betyr at Fylkesmannen både skal utrede saken, være pådriver og tvinge fram handling når det trengs.

Dersom vi vurderer det til at skolene ikke har oppfylt **aktivitetsplikten**, vil vi fastsette tiltak med klare krav til skolen. I ytterste konsekvens vil Fylkesmannen kunne ilegge skolene tvangsmulkt.

Fylkesmannen vil bistå skoler og kommuner med råd og veiledning.

Vi oppfordrer dere til å bruke Udirs nettside:

<https://www.udir.no/nullmobbing/>

Link til det nye lovvedtaket. <https://stortinget.no/globalassets/pdf/lovvedtak/2016-2017/vedtak-201617-082.pdf>

Med hilsen

Guri Adelsten Iversen (e.f.)
utdanningsdirektør

Gunn Skjerve
underdirektør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.